

4 . O S A

*Rahandusterminite
lühisõnastik*

Ainuomand, sooloettevõte

Ettevõtte või projekt, mille üle omanikul on täielik kontroll ja piiramatu vastutus.

Ajapikendusperiood

Võlgnikule antud aeg, mille vältel kreditor laenu makse hilinemisel ei võta kasutusele seaduses ette nähtud õiguskaitsevahendeid.

Aktsiaselts

Ettevõtte omandivorm, mis on iseseisev juriidiline isik ja kus otsustusõigus on aktsionäridel ja juhatusel.

Amortisatsioon

Vahendite väärtuse kahanemine kulumise tulemusena mingi aja jooksul. Vahendite amortisatsioon arvestatakse üldjuhul maksude maksmisel tulust maha.

Aruandeperiood

Ajavahemik (harilikult kuu, kvartal või aasta), mille kohta koostatakse (raamatupidamis-)aruanne.

Audit

Rahastamiskontode, dokumentatsiooni ja raamatupidamistehingut kontrollimine ja kinnitamine

Baasmäär

Intressimäär, mida pank võtab oma parimatelt klientidelt. Teistele laenuvõtjatele määratav intressimäär väljendatakse tihti baasmäära ja sellele lisatud protsendipunktide kujul.

Bilanss

Raamatupidamisaruanne, mis kajastab antud kuupäeva seisuga raamatu pidamiskohustuslase vara (vasakul küljel), kohustusi (paremal küljel) ja omakapitali.

Debentuur, obligatsioon, tagatiseta võlakohustus

Võlg, mille puhul kreditor arvestab võlgniku maksejõulisusega ning ei nõua tagatist.

Debitorne võlgnevus

Nõuded ja tehingud, mis väljendavad kreditorile võlgnetavat raha, tavaliselt kreditori toote või teenuse müügi tulemusena. Märgitakse bilansis varade hulka.

Dividend

Kasum, mis jaotatakse aktsionäride vahel.

Erakordne (tulu/kulu)artikkel

Ebatavalise või mittepüsiva iseloomuga sündmuse tulemusena tekkinud tulu või kulu, mida tuleb aktsionäridele seletada.

Faktooring

Võla tasumine faktooringettevõtte või panga poolt, mis ostab endale seoses sellega võla sissenõudmisõiguse.

Fidutsiaar, usaldusisik

Isik või ettevõtte, mille hoolde usaldatakse teise osapoole (benefitsiaar, kasusaaja) vara ja mis kohustub vara investeerima, kuni see kasusaajale tagastatakse.

Finantsproгноos

Ettevõtte finantstulemuste ennustamine.

Fiskaalaasta, eelarveaasta, rahandusaasta

12-kuuline periood, mida ettevõtte või valitsus kasutab aruandeperioodina.

Garantii

Pant, mille annab kolmas osapool juhuks, kui laenaja võlga ei tasu.

Hooajalisus

Muudatused äris, tööhõives või ostmisharjumustes, mis korduvad etteaimatavalt igal aastal.

Hüvitis

Kohustus maksta teise osapoole kulude või kahju katteks vastav rahasumma..

Inventar

Ettevõtte tooraine, pooleli olevate toodete, tootmises kasutatud vahendite ja valmistoodete väärtus.

Investor

Isik, kes ostab ettevõttes omandiosa.

Jaotamata kasum

Netotulu, mis jäetakse pärast dividendide maksmist firmasse kasvama.

Jaotamine

Vara omanikule (omanikele) tehtud makse, näiteks aktsia dividendide või pensioniplaani puhul.

Jooksvad kohustused

Võlad, mille ettevõtte kavatseb ühe aasta jooksul tasuda.

Jooksvad kulud

Ettevõtte igapäevase tööga kaasnevad kulud.

Kallinemine

Vara väärtuse kasv.

Kapital

Ettevõtte vara, näiteks raha, mida firma tegutsemisel kasutab.

Kapitalikulud, kapitalimahutus

Pikaajalise vara, eriti tootmises vajamineva tehnika ost.

Kasumiaruanne

Finantsaruanne, kuhu on märgitud ettevõtte tulud, kulud ja kasum teatud perioodi vältel.

Kasumiosalus

Kompensatsioonikokkulepe, kus ettevõtte töötajad saavad kasumi suurenemise puhul lisatasu või hüvitiisi.

Kinnipidamisõigus

Seaduslik õigus teise osapoole vara kinni pidada, võla katteks ära müüa või kasutusele võtta.

Kogukasum, brutokasum

Ettevõtte tulud ilma jooksvate kuludeta, mille arvutamiseks lahutatakse müügi netokäibest kaupade maksumus.

Kompensatsioonialdo

Summa, mis peab vastavalt panga nõuetele laenulepingu alusel kontole jääma.

Krediidiinfobüroo

Firma, mis kogub informatsiooni tarbijakrediidi kohta ja pakub seda tasuta eest potentsiaalsetele kreditoridele.

Krediidiliin

Finantsasutuse lubadus anda laene kindlaks määratud piirini teatud ajaperioodi jooksul.

Krediidireiting

Hinnang, mis antakse isiku või ettevõtte varasemate laenude tagasi maksmisele. Krediidireitingu alusel hinnatakse kreditori võimet tulevasi laene tagasi maksta.

Kreditoorne võlgnevus

Kreditoridele väljamaksmisele kuuluvad summad.

Käibevara

Sularaha või muu vara, mida ettevõtte kavatseb ühe aasta jooksul oma tegevuses kasutada.

Laenukapital

Laenu võtmine firma laiendamiseks. Ettevõtte laenukapitali suhe on kõrge, kui kasutatakse tihti rahastamist laenamise, mitte omakapitali kaudu.

Lepinguliste kohustuste mittetäitmine

Intressi ja/või põhimakse õigeaegne tasumata jätmine laenaja poolt.

Lihtintress

Intress, mida makstakse ainult laenu põhisumma pealt. Laenu tagasimakseperioodi vältel kasvanud intressi pealt intressi ei maksta.

Liitintress

Intress, mis arvutatakse laenu põhiosa ja varem kogunenud intressi liitmisel.

Likvideerimine

Ettevõtte vara müük võlgade katteks.

Likviidsed varad

Ettevõtte vahendid, mida on võimalik kergesti rahaks muuta.

Likviidsussuhe

Arvutus, kus käibevara jagatakse jooksvate kohustustega ja millega mõõdetakse ettevõtte võimet käibevaraga jooksvad võlad tasuda.

Lisatagatis

Vara, mida pakutakse laenu tagatiseks ja mis lepinguliste kohustuste täitmata jätmisel konfiskeeritakse.

Loovutama

Kandma vara üle teise osapoole omandisse, andes allkirja vastavale dokumendile.

Maakler

Isik või firma, kelle teine osapool on volitanud mingit vara ostma või müüma, ilma et ta ise oleks mingil ajahetkel vara omanik.

Marginaalkulu, piirkulu

Uue tootmisüksuse loomisega kaasnev lisakulu.

Muutuvkulud

Kulud, mis muutuvad oluliselt seoses tootismahuga.

Netotulu

Summa, mis jääb järele pärast kulude maha arvestamist: netokasum või -kahjum.

Netoväärtus

Vara kogusumma, millest on võlad maha arvestatud.

Osalus

Osalus mingis majandusüksuses, mis väljendub reeglina läbi aktsiate.

Passiva, võlg

Kohustus maksta midagi teisele poolele praegu või tulevikus.

Regionaalne arendusüksus

Kohalik organisatsioon, mille eesmärgiks on arendada mingi piirkonna majandust, suunates ettevõtlust vastavasse piirkonda. Tavaliselt on arendusettevõtte ka võimalus pakkuda rahastamist.

Riskikapital

Raha, millega ostetakse uue või olemasoleva ettevõtte osakuid. Seda tüüpi rahastamist kasutatakse tavaliselt uute või olemasolevate firmade puhul, mis näitavad üles keskmisest kõrgemat kasvupotentsiaali.

Seltsing

Ettevõtte, millel on kaks või rohkem omanikku, kes on ühiselt ja isiklikult vastutavad firma varade ja võlgade eest. Ettevõtet juhtivatel täisosanikel on piiramatut vastutust; usaldusosanikel piiratud vastutus.

Spekulatsioon

Vara ostmine lootuses müüa see kiirelt suurema summa eest maha.

Stardikapital

Raha uue ettevõtte asutamiseks või olemasoleva ettevõtte uue tegevusharu käivitamiseks.

Suur lõppmakse

Laenu viimane tagasimakse, eelnevatest märgatavalt suurem, mille järel laen on kogu mahus tasutud.

Tasuvuspunkt

Müügi maht, kus tulud võrdsustavad kuludega. Kui läbimüük ületab selle läve, teenitakse kasumit.

Tegevuskasum/kahjum

Tulu (või kahjum) enne seda, kui maksud ja erakordsed artiklid (mis tulenevad erakorralistest tehingutest) maha arvestatakse.

Tingdeponeerimine

Raha andmine kolmanda osapoole hoolde vastavalt kahe lepinguga seotud poole kokkuleppele, kuni lepingu tingimused on täidetud.

Vara

Iga väärtuslik ese, mis kuulub üksikisikule, korporatsioonile või muule organisatsioonile.

Võla osatähtsus

Võla üldsumma ja aktiva üldsumma jagatis, millega mõõdetakse ettevõtte võlataset.

Võlasumma

Laenu maksmata osa intressi arvestamata.

Ärikrediit

Lühiajaline krediit, mida müüja annab ostjale toote või teenuse ostu rahastamiseks.

Äriplaan

Loodava või olemasoleva ettevõtte üksikasjalik kirjeldus, kus on märgitud firma toodetav kaup või osutatav teenus, turundusplaan, finantsaruanne ja prognoos ning juhtimispõhimõtted.

Üldkulud

Ettevõtte kulud, mida ei saa otseselt siduda ettevõtte poolt toodetud, ostetud või müüdud kaupadega (näiteks kindlustus, kommunaalkulud ja üür).